

14. Regnskabsresultater og familieindkomst

Agricultural accounts and household income

A. Regnskabsresultater

Regnskabsresultater

I tabel 14.1 er vist landbrugsbedriftenes regnskabsresultater for kalenderåret 2005. Opgørelsen er foretaget af Fødevareøkonomisk Institut på grundlag af regnskaber fra ca. 2.000 repræsentativt udvalgte landbrug med et dyrket areal på mindst 10,0 hektar eller mindst en tilsvarende produktion.

Under bruttoudbytte er medtaget indtægter fremkommet ved direkte salg af bedriftens produkter samt ved ydelser fra landbruget til andre bedrifter eller erhvervsgrupper, herunder arbejde med og udleje af driftsmidler. Desuden er medtaget ændringer i værdien (bortset fra konjunkturændringer) af besætning og lagerbeholdninger fra årets begyndelse til årets slutning samt eventuelle naturalier til husstanden, medhjælp og aftægt. Salgsindtægterne er fradraget udgifter forbundet med salget, herunder fx udgifter til tørring og rensning af korn og frø. Endvidere er indkøb af husdyr trukket fra ved beregning af bruttoudbyttet fra de respektive kategorier af husdyr. Andre kilder omfatter arbejde for andre med bedriftens maskiner, udleje af maskiner og driftsbygninger samt husleje i form af naturalløn og lejeindtægter i øvrigt fra beboelsesbygninger, der ikke er selvstændigt vurderede.

Under driftsomkostninger er medtaget omkostninger forbundet med bruttoudbyttets frembringelse, herunder afskrivninger. Beregning af afskrivninger er revideret i forhold til tidligere år, hvad angår bygninger.

Statusoplysninger

I tabel 14.2 er vist en status for landbrugsbedrifter ved slutningen af 2005. Andre erhverv omfatter bl.a. bortforpagtede aktiver, skove og selvstændigt vurderede beboelseshuse, der ikke tjener til bolig for brugerfamilien. Finansielle aktiver i øvrigt refererer udelukkende til private tilgodehavender. Gælden er opgjort til kursværdi, hvilket bl.a. indebærer, at finanslån medregnes til aktuel valutakurs på statustidspunktet. Statslån dækker bl.a. etableringslån til yngre jordbrugere og jordkøbslån samt lån efter statshusmandsloven eller ældre jordlove. Realkreditinstitutlån i øvrigt omfatter udover lån på almindelige markedsvilkår også henstandslån og grundforbedringslån. Anden gæld dækker restancer vedrørende renter, moms og ejendomsskatter samt forfaldne ydelser på lån.

Mere information

Resultater for andre grupperinger kan findes på www.kvl.foi.dk. Her er ligeledes en mere detaljeret metodebeskrivelse.

Tabel 14.1.

Regnskabsresultater for danske landbrug 2005

Accounts of Danish holdings 2004

	Under 20,0 ha	20,0- 29,9 ha	30,0- 49,9 ha	50,0- 99,9 ha	100,0 ha og over	I alt	
1.000 kr. pr. bedrift							
Bruttoudbytte i alt	487,0	279,3	533,7	1 389,6	3 589,5	1 247,0	Gross output, total
Korn	27,2	56,4	81,7	135,2	406,3	136,8	Cereals
Ærter	-	0,2	0,2	1,7	3,8	1,2	Peas
Raps	0,5	2,8	7,2	8,7	34,1	10,3	Rape seeds
Frø	0,2	2,2	5,7	13,3	69,8	17,4	Seeds
Kartofler	0,4	0,6	2,8	2,1	46,0	9,5	Potatoes
Industrikartofler	0,3	0,4	1,2	5,5	32,1	7,4	Potatoes for industrial use
Sukkerroer til fabrik	1,5	3,1	9,8	21,3	80,0	23,0	Sugar beets
Grøntafgrøder til tørring	0,6	0,2	0,4	0,2	0,5	0,4	Green crops for drying
Gartneriafgrøder	0,1	0,8	2,1	1,7	16,1	4,4	Horticultural crops
Non-food	-	0,5	1,5	2,6	8,3	2,5	Non food
Andre afgrøder	5,1	6,8	14,3	27,2	72,0	24,5	Other crops
Tilskud til planteproduktion	-	0,2	0,4	1,6	8,7	2,1	Subsidies for plant production
Mælk	60,6	40,3	129,0	493,4	648,5	260,9	Milk
Andet udbytte af kvæg	15,7	36,5	46,4	81,6	95,7	57,4	Other cattle products
Tilskud til kvægproduktion	1,8	5,8	6,1	9,2	7,9	6,7	Subsidies for cattle
Svin	106,4	58,2	128,2	392,6	1 677,6	465,2	Pigs
Fjerkræ	24,7	1,0	17,3	78,4	124,2	51,6	poultry
Pelsdyr	212,1	39,9	34,7	47,3	42,3	89,3	Fure animals
Andre husdyr	1,1	0,7	1,3	0,3	0,6	1,0	Other livestock
Diverse vedrørende							Miscellaneous concerning
husdyr	1,0	0,7	0,9	4,2	3,6	1,8	livestock
Tilskud til andre husdyr	0,1	-	-	0,1	0,3	0,1	Subsidies, other livestock
Andre kilder	27,5	21,7	42,4	61,6	211,0	73,6	Other sources
Driftsomkostninger i alt	425,0	311,1	537,3	1 254,6	3 186,9	1 130,0	Costs, total
Udsæd	5,5	10,0	16,9	32,9	83,2	29,1	Seeds for sowing
Kunstgødning	7,4	15,0	21,1	35,4	91,4	32,9	Fertilizers
Husdyrgødning, indkøbt	-	-	0,2	0,2	0,4	0,2	Manure, purchased
Kemikalier	3,8	8,4	16,6	30,7	98,9	30,8	Chemicals
Kraftfoder	138,4	68,6	133,0	378,2	964,5	335,9	Concentrates
Grovfoder	21,5	6,2	14,3	36,7	52,4	22,6	Roughage
Energi	15,3	12,4	24,6	57,3	160,2	53,2	Energy
Vandafgifter	1,5	1,2	1,7	4,2	9,1	3,5	Fees for use of water
Vedligeholdelse	32,1	29,8	48,5	94,5	233,5	87,0	Maintenance
Maskinstation	19,2	25,9	43,9	93,3	186,8	72,8	Contract operations
Tørring og lagerleje	0,6	1,4	1,5	2,5	5,2	2,2	Drying and stocking
Diverse omkostninger,							Other costs
planteproduktion	3,3	5,2	8,3	14,7	31,4	12,5	of plant production
Dyrlæge og medicin	9,6	5,7	11,8	33,1	78,9	27,5	Vet. service and medicine
Inseminering/bedækning	2,5	1,9	4,7	13,8	34,2	11,2	Insemination
Diverse omkostninger,							Other costs,
husdyrproduktion	19,9	6,6	11,8	35,8	67,3	28,6	livestock production
Forsikringer	12,3	13,5	18,5	29,8	57,2	25,8	Insurances
Andel i personbil	12,8	9,3	13,9	18,4	27,6	16,7	Private car
Diverse omkostninger	24,8	22,4	28,1	44,4	81,4	40,1	Miscellaneous
Afskrivninger	57,0	48,7	86,2	201,2	512,4	178,9	Depreciations
Lønnet arbejdskraft	30,8	8,5	15,4	68,7	331,0	90,9	Paid labour
Ejendomsskatter	5,0	9,2	13,9	22,9	64,3	22,3	Land taxes
CO2-afgift	1,6	1,2	2,4	5,9	15,7	5,3	CO2-tax

Anm. Tallene for 2005 er baseret på regnskabsresultater fra ca. 2.000 bedrifter.

Kilde: Fødevareøkonomiske Institut

Tabel 14.2.

Landbrugsbedrifternes aktiver og passiver ved slutningen af 2005

Assets and liabilities of holdings at the end of 2005

	Under 20,0 ha	20,0- 29,9 ha	30,0- 49,9 ha	50,0- 99,9 ha	100,0 ha og over	I alt	
	1.000 kr. pr. bedrift						
Aktiver i selveje i alt	4 243,7	4 604,5	6 386,3	10 942,9	24 701,1	9 966,4	Assets own, total
Landbrugsaktiver	2 468,1	2 867,2	4 708,0	8 919,4	20 202,1	7 662,0	Agricultural assets
Brugerbolig	713,8	767,2	803,9	766,1	855,7	772,8	Dwelling
Andre erhverv	430,9	338,6	256,5	394,7	1 285,6	531,1	Other enterprises
Personbil mv.	104,6	107,2	95,2	114,2	157,2	118,8	Private car etc.
Værdipapirer	179,4	137,5	188,5	175,4	695,1	268,3	Securities
Indlån i pengeinstitut	194,4	204,9	198,2	256,1	434,1	249,5	Deposits in banks
Varefordringer	91,2	136,4	75,1	197,6	733,1	239,7	Goods receivable
Andre fordringer	61,1	45,5	60,9	119,3	338,1	124,2	Other accounts receivable
Passiver i alt	4 294,5	4 701,9	6 501,5	11 302,2	26 826,7	10 498,7	Total
Statslån	3,3	1,1	2,0	0,7	0,8	1,8	Government loans
Rentetilpasningslån	340,8	285,8	401,2	1 229,6	2 378,8	904,9	Adjustment loans
EURO-lån	136,4	155,6	391,5	1 166,6	3 803,6	1 114,3	Euro loans
Realkreditlån	975,5	840,3	1 296,8	2 343,1	5 136,0	2 069,4	Other credit institute loans
Pengeinstitutlån i øvrigt	395,8	175,8	553,5	974,2	3 089,6	1 022,5	Bank loans
Kapitaliseret aftægt	-	-	0,3	2,5	7,3	2,0	Capitalized pension
Privat pantebrevsgæld	5,7	10,6	21,7	47,9	36,7	24,1	Private mortgage debt
Personlige lån	36,0	39,2	29,7	44,3	223,1	69,1	Private loans
Varegæld	166,5	118,6	134,4	291,0	954,4	327,3	Goods liabilities
Anden gæld	10,4	6,9	15,4	24,2	94,3	30,0	Other liabilities
Forpagtningsværdi	50,8	97,4	115,2	359,3	2 125,6	532,3	Value of tenancy
Fremmedkapital i alt	2 121,3	1 731,4	2 961,8	6 483,5	17 850,1	6 097,8	Debt capital, total
Egenkapital	2 173,2	2 970,5	3 539,7	4 818,7	8 976,6	4 401,0	Net capital

Anm. Tallene for 2004 er baseret på regnskabsresultater fra ca. 2.000 bedrifter.

Kilde: Fødevareøkonomiske Institut

B. Landbrugsfamiliers husstandsindkomst

<i>Indkomststatistik</i>	Som en del af belysningen af landbrugets økonomiske forhold beskrives husstandsindkomsten for landbrugsfamilier. Årsagen er dels, at hovedparten af landbrugene er personligt ejede og således tæt knyttet til den samlede families økonomi, dels det store antal deltidsbedrifter, hvor landbrugsproduktion ofte har karakter af bierhverv. Datagrundlaget for indkomstopgørelsen anvendes ligeledes til en opgørelse til EU's statistiske kontor.
<i>Opgørelse suspenderet</i>	Af primært ressourcemæssige grunde er det besluttet at stille opgørelsen for 2005 i bero. Resultater vil muligvis blive opgjort på et senere tidspunkt.
<i>Registerstatistik</i>	Opgørelsen af landbrugsfamiliers husstandsindkomst er udelukkende baseret på registerudtræk. De benyttede registre er Landbrugs- og Gartneristatistikregistret, Det Centrale Personregister (CPR) og Indkomststatistikregistret. Udgangspunktet er den årlige stikprøve på ca. 20.000 landbrugsbedrifter, udtrukket fra Danmarks Statistiks adresseregister over landbrugsbedrifter. Til stikprøven knyttes oplysninger fra Det Centrale Personregister (CPR), hvorved den enkelte landbrugsfamilie identificeres med oplysninger om ægtefælle, antal børn m.m. Landbrugsbedrifter i selskabseje, hvortil der ikke foreligger cpr-nummer, indgår ikke i stikprøverammen. Denne gruppe udgør ca. 1 pct. af samtlige bedrifter. Til familierne i stikprøverammen knyttes indkomstoplysninger fra indkomststatistikregistret. Hovedgrundlaget for indkomststatistikken er ligningsdelen af det centrale skattemøderregister (CSR) og det centrale oplysningsseddelregister (COR). CSR indeholder bl.a. de indkomst-, fradrags- og formueoplysninger, kommunerne indberetter til Told- og Skattestyrelsen på grundlag af selvangivelserne, og en række af de oplysninger arbejdsgivere, pengeinstitutter og kommuner mv. ifølge skattekontrolloven skal indberette til skattemyndighederne.
<i>Familieenhed</i>	En familie kan bestå af en eller flere personer, der bor på samme adresse og som har visse familiære relationer. Er der flere end 2 generationer, vil de blive regnet som flere familier. Ægtepar, registrerede partnerskaber, samlevende par og samboende par behandles begrebsmæssigt ens. Gennemsnitshusstanden i landbruget var i 2004 på 2,67 personer.
<i>Heltids- og deltidslandbrug</i>	Opdelingen af materialet i heltids- og deltidsbedrifter foretages på grundlag af de enkelte bedrifters standardarbejdsforbrug. Dette beregnes ved hjælp af en funktion, som tager hensyn til omfanget af bedriftens aktiviteter opdelt på de enkelte driftsgrene. Bedrifter med 1.665 standardarbejdstimer og derover defineres som heltidsbedrifter.
<i>Overskud landbrug, skattemæssigt opgjort</i>	Beregningen af overskud landbrug og overskud andet erhverv tager udgangspunkt i de skattemæssige regler for opgørelsen af virksomhedsoverskud. Her indregnes overskud/underskud af selvstændig virksomhed før arbejdsmarkedsbidrag, renter og før rentekorrektion. For bedrifter under virksomhedsordning eller kapitalafkastningsordning tillægges eventuelt hævet opsparet overskud i virksomheden, hvorimod indkomst til beskatning efter reglerne i virksomhedsordningen fratrækkes. Det skattemæssigt opgjorte overskud kan ikke umiddelbart sammenlignes med en driftsmæssig opgørelse. Dels kan der ved virksomhedsordning videreføres overskud/underskud til følgende år, dels er der mulighed for en hurtigere afskrivning skattemæssigt end der driftsmæssigt anbefales, hvilket indebærer en udskydelse af skat.

Renteindtægter og -udgifter i forbindelse med driften af virksomheden er holdt ude af opgørelsen af overskud fra landbrug, men indgår under posterne formueindkomst og renteudgifter.

I posterne overskud landbrug og overskud andet erhverv er indeholdt aflønning af medarbejdende ægtefælle. I overskud andet erhverv indgår endvidere nettooverskud fra udenlandsk virksomhed.

På landbrugsbedrifter hvor ejeren har anden og mere betydende enkeltmandsvirksomhed end landbrug er det fulde erhvervsmæssige overskud placeret som *overskud fra andet erhverv*.

<i>Lønindkomst</i>	Lønindkomst omfatter løn udbetalt i almindelige ansættelsesforhold og honorarer. Herudover indregnes andre ikke A-indkomster, hvoraf der svares arbejdsmarkedsbidrag (eks. legater, underholdsbidrag). Aflønning til medhjælpende ægtefælle indgår ikke i <i>løn</i> , men opfattes som en del af overskud fra landbrug.
<i>Formueindkomst</i>	Formueindkomst omfatter renteindtægter af indestående i pengeinstitutter, pantebreve og obligationer, renteindtægter i virksomhed, lejeindtægter og anden kapitalindkomst i virksomhed. Endvidere indgår udlodning fra investeringsforeninger og reservefonde, aktieindkomst og anden formueindkomst.
<i>Sociale overførsler</i>	Sociale overførsler omfatter andre indkomstarter, der ikke er et resultat af en erhvervsmæssig indsats eller kapitalbesiddelse. Udbetalinger fra private pensions- og forsikringsordninger indregnes her, selvom der egentlig er tale om forbrug af en tidligere opsparet kapital. Samlet indgår følgende indkomstarter: Kontanthjælp, andre bistandsydelse, arbejdsløshedsdagpenge, sociale pensioner, børnetilskud, boligstøtte, SU, efterløn, folkepension, iværksætterydelse, andre A-kasseydelse, private pensioner og tjenestemandspensioner.
<i>Renteudgifter</i>	Omfatter renteudgifter i virksomhed, renteudgifter af gæld til realkreditinstitutter, pengeinstitutter, pantebreve, studielån mv.
<i>Slutskat</i>	Omfatter indkomstskat, ejendomsværdiskat og skat af udenlandske indkomster mv.
<i>Bidrag til sociale ordninger</i>	Posten omfatter arbejdsløshedsforsikring og faglige kontingenter, indbetalte ATP-bidrag, privattegnede kapitalpensioner, arbejdsmarkedsbidrag og indbetalte bidrag til arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger.
<i>Restindkomst</i>	Posten er beregnet som summen af indkomstposterne minus renteudgifter, slutskat og sociale bidrag. Det er således et udtryk for hvad der er til disposition til dækning af øvrige boligudgifter end renter, til forbrug i øvrigt og til opsparing.
<i>Statistikbanken</i>	På www.statistikbanken.dk er der under <i>Landbrug</i> , statistikområdet <i>Økonomisk statistik</i> , resultater siden 1995 for opdelinger efter arbejdsforbrug og hoveddriftsformer.

Tabel 14.3.

Landbrugsfamiliers husstandsindkomst opdelt efter driftsformer 2004
Income for agricultural households by type of farming 2004

	I alt Total 2003	Hoveddriftsform ¹ Principal type of farming						I alt Total 2004	
		Korn Cereals	Ager- brug i øvrigt Mixed field crops	Kvæg Cattle	Svin Pigs	Gartneri Horti- culture	Øvrige Other		
————— gennemsnitligt beløb pr. familie i 1.000 kr. ————— Average amount per family									
Alle bedrifter									All Farms
+ Overskud fra landbrug	191	79	188	325	475	185	137	215	Income from agriculture
+ Overskud fra andre erhverv ..	32	36	46	47	47	55	27	41	Income, other enterprises
+ Lønindkomst	239	283	266	189	175	216	262	242	Wages and salaries
+ Formueindkomst	53	50	71	53	66	59	37	56	Property income
+ Sociale overførsler	61	79	67	54	51	55	74	67	Social benefits
= Bruttoindkomst	577	527	639	668	815	569	537	620	Total income
÷ Renteudgifter	224	114	216	325	469	157	179	234	Interest and rent
÷ Slutskat	108	121	124	96	91	137	99	111	Taxes
÷ Sociale ordninger	67	71	82	70	94	69	69	76	Social contributions
= Restindkomst	178	221	217	177	162	206	191	199	Net disposal income
Heltidsbedrifter									Full-time farms
+ Overskud fra landbrug	372	287	384	446	538	228	278	412	Income from agriculture
+ Overskud fra andre erhverv ..	38	55	72	45	52	63	36	53	Income, other enterprises
+ Lønindkomst	172	244	207	127	164	198	198	175	Wages and salaries
+ Formueindkomst	71	99	106	46	71	60	49	70	Property income
+ Sociale overførsler	45	59	58	42	47	47	58	50	Social benefits
= Bruttoindkomst	698	744	826	706	872	597	619	760	Total income
÷ Renteudgifter	382	313	378	412	525	185	282	399	Interest and rent
÷ Slutskat	103	137	137	77	92	141	90	103	Taxes
÷ Sociale ordninger	75	93	103	70	99	74	82	87	Social contributions
= Restindkomst	138	200	209	148	157	198	165	171	Net disposal income
Deltidsbedrifter									Part-time farms
+ Overskud fra landbrug	36	44	39	22	45	40	22	38	Income from agriculture
+ Overskud fra andre erhverv ..	28	32	26	52	16	27	19	31	Income, other enterprises
+ Lønindkomst	296	289	312	345	254	272	315	301	Wages and salaries
+ Formueindkomst	38	42	44	69	35	56	28	43	Property income
+ Sociale overførsler	75	83	75	83	80	82	87	81	Social benefits
= Bruttoindkomst	473	491	496	572	429	477	470	495	Total income
÷ Renteudgifter	89	81	92	107	86	67	94	87	Interest and rent
÷ Slutskat	113	118	114	146	86	124	105	118	Taxes
÷ Sociale ordninger	60	67	67	70	59	54	58	66	Social contributions
= Restindkomst	212	225	223	249	199	233	213	225	Net disposal income
————— antal bedrifter —————									
Antal bedrifter									Number of farms
Alle bedrifter	47 938	14 208	9 256	8 479	6 495	1 615	5 214	45 267	All farms
Heltidsbedrifter	22 125	2 044	4 006	6 051	5 669	1 242	2 345	21 357	Full-time farms
Deltidsbedrifter	25 813	12 164	5 250	2 428	826	374	2 869	23 910	Part-time farms

¹ Definition jf. tabel 1.7

Tabel 14.4.

Bedrifter opdelt efter landbrugsoverskuddets andel af bruttoindkomsten 2004

Farms distributed by income from agriculture as share of total income 2004

	Hoveddriftsform ¹ Principal type of farming						
	Korn Cereals	Agerbrug i øvrigt Mixed field crops	Kvæg Cattle	Svin Pigs	Gartneri Horti- culture	Øvrige Other	I alt Total
	pct.						
Heltidsbedrifter Full-time farms							
I alt Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Negativt overskud Negative income ..	21,5	20,4	11,6	13,2	33,1	25,8	17,4
0-9 pct.	6,3	5,2	1,8	1,6	3,9	7,3	3,5
10-19 pct.	6,5	4,9	2,1	2,1	3,5	5,2	3,5
20-29 pct.	6,2	5,4	2,2	2,8	3,5	5,2	3,7
30-39 pct.	6,9	6,3	3,3	3,7	3,9	5,5	4,6
40-49 pct.	8,6	6,3	4,8	6,1	6,5	6,3	6,1
50-59 pct.	9,1	9,2	7,4	9,6	8,9	8,1	8,6
60-69 pct.	11,2	10,4	14,7	12,7	8,5	7,5	11,9
70-79 pct.	7,6	10,0	15,0	15,7	6,8	9,6	12,5
80-89 pct.	6,5	9,0	12,2	12,8	5,4	7,2	10,3
90-100 pct.	9,7	13,0	24,8	19,4	15,9	12,4	17,8
Deltidsbedrifter Part-time farms							
I alt Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Negativt overskud Negative income ..	49,2	51,4	68,6	41,0	58,0	60,8	52,9
0-9 pct.	21,0	18,2	14,3	15,9	14,7	20,1	19,3
10-19 pct.	9,1	8,6	3,0	16,6	8,0	6,0	8,2
20-29 pct.	5,6	4,4	4,0	7,5	3,5	2,8	4,9
30-39 pct.	4,1	5,1	2,0	5,3	2,4	1,8	3,9
40-49 pct.	2,9	2,5	0,8	4,0	4,0	2,3	2,6
50-59 pct.	2,6	3,4	1,0	3,5	1,9	2,1	2,5
60-69 pct.	1,7	1,6	3,1	1,3	0,3	1,3	1,7
70-79 pct.	1,2	1,4	1,4	1,2	1,6	0,5	1,2
80-89 pct.	1,0	1,1	0,7	0,5	1,1	1,3	1,0
90-100 pct.	1,8	2,2	1,0	2,9	4,8	1,0	1,8

¹ Definition jf. tabel 1.7**Restindkomst**

Net disposal income

